

### 3<sup>Η</sup> ΕΝΟΤΗΤΑ – ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΕΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

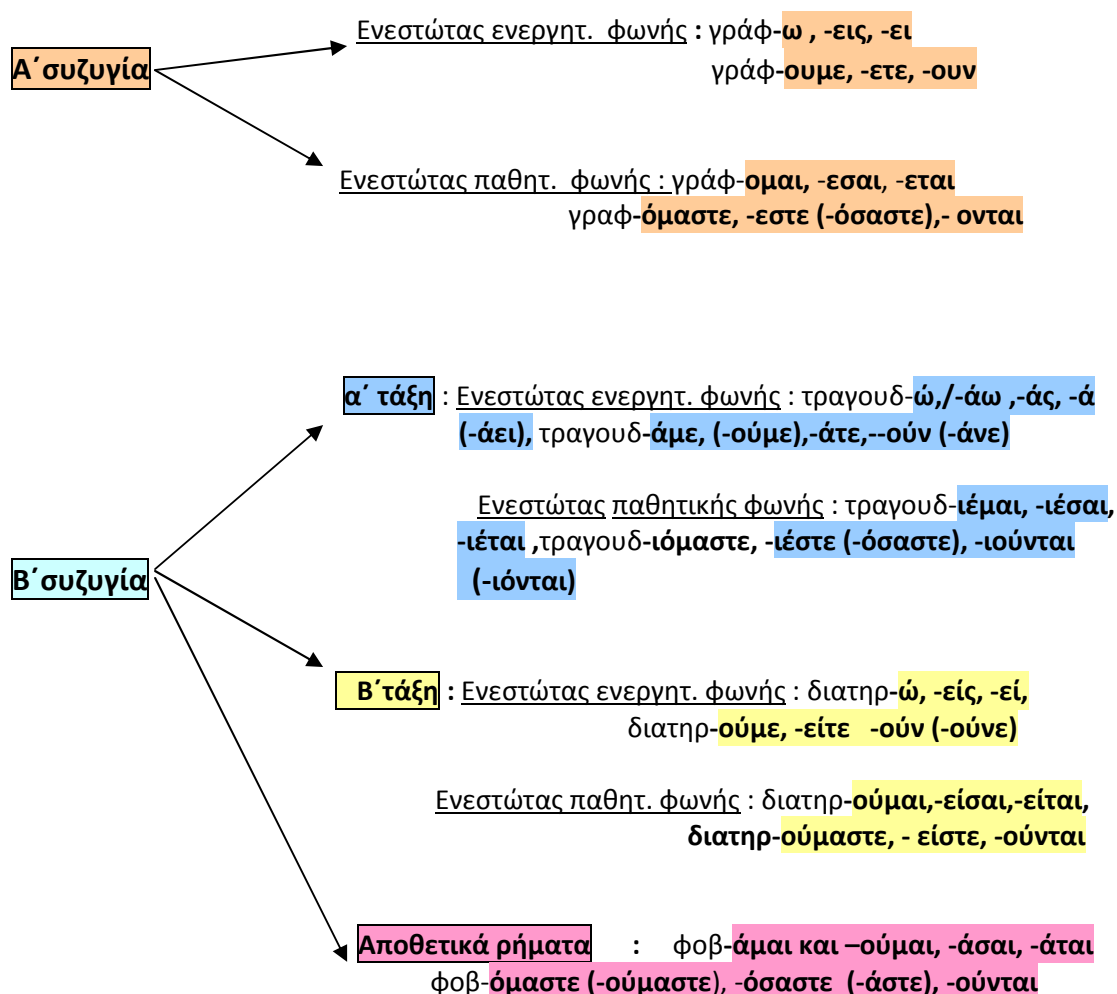
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
<p>Κατάληξη <b>-ω</b> : τρέχω, φροντίζω, αμείβω, τιμώ</p> <p>• Κάποια ρήματα έχουν <b>μόνο ενεργητική φωνή</b> : κρυώνω , τρέχω</p>	<p>Κατάληξη <b>-μαι</b> : αμείβομαι, κρύβομαι, θεωρούμαι, λυπάμαι, κρατιέμαι</p> <p>• Κάποια ρήματα τα συναντούμε <b>μόνο στην παθητική φωνή</b> : δέχομαι, σκέφτομαι</p> <p>• Είναι <b>τα αποθετικά ρήματα</b></p>

Γενικά : η **φωνή** προσδιορίζει τον **τρόπο κλίσης**, αλλά **όχι** και τη **σημασία** του ρήματος .

- Έτσι, για παράδειγμα, το **ρήμα λιώνω** μπορεί να το δούμε και με **παθητική σημασία**, ενώ είναι **ενεργητικής φωνής** :
- Το χιόνι **έλιωσε** στα βουνά από τη βροχή → **παθητική σημασία**
- Όμως : Η βροχή **έλιωσε** τα χιόνια → **ενεργητική σημασία**

Επίσης : η **ενεργητική φωνή** προσδίδει έμφαση **στην ενέργεια** του ρήματος, ενώ η **παθητική φωνή** επικεντρώνεται στο **αποτέλεσμα της ενέργειας** και χρησιμοποιείται περισσότερο στον επίσημο λόγο

#### ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΕΣ



Η ΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

Α΄ΣΥΖΥΓΙΑ (-ομαι)	Β΄ΣΥΖΥΓΙΑ (-ιέμαι, -ούμαι))	ΑΠΟΘΕΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ
γραφ-όμουν (α) γραφ-όσουν (α) γραφ-όταν (ε) γραφ-όμασταν (-όμαστε) γραφ-όσασταν (-όσαστε) γράφ-ονταν (-όντουσαν)	τραγουδ-ιόμουν (α) τραγουδ-ιόσουν (α) τραγουδ-ιόταν (ε) τραγουδ-ιόμασταν (-ιόμαστε) τραγουδ-ιόσασταν (-ιόσαστε) τραγουδ-ιόνταν (ε) (-ιούνταν, -ιόντουσαν)  διατηρ-ούμουν διατηρ-ούσουν διατηρ-ούνταν (ε) διατηρ-ούμασταν (-στε) διατηρ-ούσασταν (-στε) διατηρ-ούνταν (-ε)	φοβ-όμουν (-α) φοβ-όσουν (-α) φοβ-όταν (-ε) φοβ-όμασταν (-όμαστε) φοβ-όσασταν (-όσαστε) φοβ-ούνταν ( - όνταν /ε)  προηγ-ούμουν προηγ-ούσουν προηγ-ούνταν προηγ-ούμασταν (-στε) προηγ-ούσασταν (-στε) προηγ-ούνταν

Όμοια με τον Παρατατικό του **διατηρούμαι** και του **προηγούμαι** σχηματίζονται και κλίνονται επίσης τα ρήματα :  
 επικαλούμαι, μιμούμαι, συνεννοούμαι, στερούμαι, αποτελούμαι, εξαιρούμαι, αφαιρούμαι και άλλα όμοια

Η ΑΡΧΑΪΚΗ ΚΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

Κάποια ρήματα σε **-ώμαι** ακολουθούν την **αρχαϊκή κλίση στην Οριστική και Υποτακτική του Ενεστώτα** :

**Ενεστώτας – Οριστική**

εγγυ-ώμαι, εγγυ-άσαι, εγγυ-άται  
 εγγυ-ώμεθα (-όμαστε), εγγυ-άσθε (-άστε), εγγυ-ώνται

**Παρατατικός** : σχηματίζεται περιφραστικά → **είχα εξάρτηση, έθετα εγγύηση**

**Όμοια ρήματα** : διερωτώμαι, αποπειρώμαι, διασπώμαι, εξαρτώμαι (και εξαρτιέμαι), τιμώμαι, ηττώμαι, καταχρώμαι, περιπλανώμαι ( και περιπλανιέμαι)

Βλ. και : Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας Σ. Χατζησαββίδη – Α. Χατζησαββίδου, ΟΕΔΒ -2011, σελ. 78 – 94

ΜΕΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

• Η **προστακτική του Αορίστου** στα ρήματα της **β' συζυγίας ενεργητικής φωνής** σχηματίζεται με την κατάληξη :  
Β'ενικό : **-ησε** → **αδιαφόρησε** ( τίμησε, αγάπησε, προσπάθησε, προχώρησε ...)  
Β'πληθυντικό : **-ήστε** → **αδιαφορήστε** ( τιμήστε, αγαπήστε, προχωρήστε, προσπαθήστε )

• Η **προστακτική του Αορίστου** στην **παθητική φωνή** των ρημάτων **β' συζυγίας** (εκτός ορισμένων εξαιρέσεων) σχηματίζεται με τις καταλήξεις :

Β'ενικό : **-ήσου** → **θυμήσου** , **κρατήσου**  
Β'πληθυντικό : **-ηθείτε** → **θυμηθείτε** , **κρατηθείτε**

• Το ρήμα **παράγω** ( και κάθε σύνθετο με β' συνθετικό το ρήμα άγω) σχηματίζει ως εξής τους χρόνους :  
Παρατατικό : **παρήγα** , Αόριστο : **παρήγαγα**, Εξακολουθητ. Μέλλοντα : **θα παράγω**,  
Συνοπτικό Μέλλοντα : **θα παραγάγω** , Παρακείμενο : **έχω παραγάγει**, Υπερσυντέλικο : **είχα παραγάγει**

• Το ρήμα **επικαλούμαι** σχηματίζει Αόριστο : **επικαλέστηκα**  
• Το ρήμα **αποκαλούμαι** ( ονομάζομαι ) σχηματίζει Αόριστο **αποκλήθηκα**

Π.χ. Ο Γιώργος **επικαλέστηκε** τη μαρτυρία μου για το περιστατικό προκειμένου να τον πιστέψουν  
Ο Μανώλης **αποκλήθηκε** βλάκας από τους φίλους του κι έτσι ξέσπασε ο καυγάς

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Συμπληρώστε ό,τι λείπει :

α. Ο συγκεκριμένος θεωρείται.... από τους σημαντικότερους νεοέλληνες συγγραφείς

β. Πώς κρίνεται... αυτή την τακτική της αδιαφορίας ;

γ. Ακολουθ ... στε αυτό το δρόμο και θα φτάσετε στον προορισμό σας

δ. Αμφιβάλλω αν ασκείται.... τα καθήκοντά σας σωστά

ε. Η Αφροδίτη διατηρεί..... σε καλή φόρμα , παρά τα κιλά της

στ. Διατηρεί..... τα θρανία σας καθαρά ή όχι ;

ζ. Γραφτ..... (γράφομαι, β' πληθ. , προστακτ. Αορίστου ) στο γυμναστήριο και απολαύστε την ευεξία που χαρίζ... η άσκηση

η. Μετρ..... (μετρώ, β' πληθ. , προστακτ. Αορίστου) σωστά το χώρο του δωματίου ώστε να χωρέσουν τα έπιπλα

2. Μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στην αντίθετη φωνή ( όπου υπάρχει) διαχωρίζοντας τα αποθετικά :

χρειαστήκαμε → ..... θα συμβιβαστείς →.....

καταστρέφεις → ..... δαμάστηκε → .....

χειραγώγησαν → ..... στερούσες → .....

είχατε διορθώσει → ..... έχει παραγάγει → .....

3. . Να μεταφέρετε στον Παρατατικό και τον Αόριστο τα ρήματα των προτάσεων που ακολουθούν :

ΠΡΟΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
α. Ο Πέτρος προηγείται στη βαθμολογία		
β. Παραμελείτε τις εργασίες σας, όπως βλέπω		
γ. Οι οδηγίες του διευθυντή εκτελούνται από τους επιμελητές		
δ. Τα παιδιά αναρωτιούνται τι συμβαίνει		
ε. Ο Θέμης αποκαλείται κινητή βιβλιοθήκη του ποδοσφαίρου		
στ. Συχνά επικαλείται αρρώστια για δικαιολογία		
ζ. Όλα αυτά τα χρόνια της κρίσης πολλοί άνθρωποι στερούνται και τα στοιχειώδη για την επιβίωσή τους		
η. Τώρα διηγούμαι εγώ όσα τράβηξα στην Εφορία και μετά αφηγείσαι εσύ		
θ. Εξάγει πολλά από τα προϊόντα που παράγει στις αραβικές χώρες		